

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 60 Lel
 Félévre . . . 30
 Negyedévre . . . 15
 Egyes szám ára 1.50 L.
 Megjelenik minden szombaton.
 Kéziratokat nem adunk vissza.
 Telefonszám: 35.

Felelős szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS.

DEVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
 Regina Maria-u. 12., hová a
 lap szellemi részét illető min-
 den közlemény intézendő.
 Kiadóhivatal:
 Deva, Regina Maria-u. 12.,
 hová az előfizetések és hír-
 detések küldendők.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY.

A politika mint cél és mint eszköz.

A politikus görög eredetű szó (politikosz), amely államférfiut jelent. Az államférfiu a köz ügyeit szolgálja s éppen ezért a saját egyéni érdekeit mindenütt háttérbe kellene szoritania. Szinte ugy mondhatnánk, hogy a politikusnak személytelennek kellene lennie, mert csak ugy tudna valóban igazságosan és minden érdektől menten kormányozni. Ennek azonban az volna a hátránya, hogy a politikus kívül állna az életen. Nem ismerné azokat a viszonyokat, amelyeket irányítani, célhoz segíteni az ő kötelessége.

Kétségtelen tehát, hogy az államférfiunak erkölcsileg a törvények felett kell állnia. Ennek függvénye a saját érdekeinek az elejtése is. Az emberi természet valóságos megfékezését jelenti a köz ügyeivel való foglalkozás. Ezt már a görögök és a rómaiak is belátták és a köz ügyeivel való foglalkozást szent kötelességüknek tartották. A római jog alapján felépült mai jog- és államrendszerek szintén átvették ezt és a világháboru kitöréséig többé-kevésbé keresztül is tudták vinni, illetőleg az egyes országok ki tudtak termelni magukból ilyen személyteien, erkölcsileg a tömegek felett álló politikusokat. Panamák akkor is fordultak elő, de az olyan politikusok még nem is olyan régen erkölcsileg lehetetlen helyzetbe kerültek s a köz ügyeit nem intézhették tovább.

Tömegpszichológiai tény, hogy a tömeg

csak azzal, illetve azokkal engedi magát vezetni, akik felette állnak. A saját képét viselő hatalmat nem tudja tűrni, azt mindig igának képzeli a nyakán. A tömeg ugy gondolkozik, hogy ha olyan képességűek is vezető állást tölthetnek be, mint ők, akkor a vezető esetleg ő is lehet s így csak szerencse dolga a hatalom elnyerése. Ha a tömeg azt látja, hogy a hatalom nem kiváltságos egyének kezében van, ha az nem bizonyos fokú erkölcsi magasságot, emberi megfékezést, némiképpen pedig lemondást és nagy részben pedig munkát jelent, olyan teljesítményt, amely testi és szellemi erők megfeszítését kívánja, ha a tömeg látja, hogy a kormányzás nem eszköz az ország vezetése céljából, hanem cél a kormányzók számára, ugy a tömeg elveszti a kormányzat igazságosságába vetett hitét.

Mert, ha a kormányzás már nem eszköz az ország vezetésére, hanem cél, mint a többi foglalkozási ágak, ugy a kormányzati állásokért is olyan túlekedés fog megindulni, mint a sarki boltért vagy sarki kocsmáért. Önként értetődik tehát, hogy a felelős politikai állások körül való túlekedésben erkölcsileg meg nem engedett eszközök is érvényesülni fognak vagy érvényesülhetnek, ami csak természetes folyamán leend annak az erkölcsi felfogásnak, amely a politikát célnak és nem eszköznek fektinti.

Vitatható-e ennek a felfogásnak a helytelensége? Azt hiszem, még azok is, akik ma Európa országaiban ilyen erkölcsi felfogást képviselnek, illetve állítanak a tömegek szeméi elé, még

azok is az ellenkező véleményen vannak. De hogy mégis azt valószínűsítjük meg, illetve a politikai ténykedés leple alatt a saját egyéni érdekeiket istápolják, tulajdonképpen oka ennek az az erkölcsi hanyatlás, amely egész Európán végigseper s amelynek káros lehelletétől maguk az államok vezetői se maradtak mentek.

Az erkölcsi hanyatlásnak nagy részben a gazdasági lezűllés az oka. Azok a körülmények, amelyek a polgároknak egy részét arra kényszerítették, hogy polgártársaiból éljen meg és szerezzen magának esetleg vagyont is, amennyiben arra alkalma van, mert nem tudható, hogy egy bizonyos idő múlva nem állnak-e be sokkal rosszabb viszonyok. A jövőbe vetett hit elenyészte, a jövőben való nem hívés oka szintén ennek a kapkodó, esetleges világnak, amely majdnem minden európai hadviselt országban, minden erkölcs ellenére, az egyéni érdeket tolta előtérbe.

Érthető tehát, ha a gazdasági viszonyok az amugy is, a világháboruban elpusztult értékek pótolhatatlansága miatt, az egyéni érdekekkel nem minden esetben egyeznek s így az még inkább a lezűllés lejtőjére került. Mert jelenleg olyanok az állapotok, hogy nem a gazdasági viszonyok ismerői csinálnak politikát, hanem a politika csinálja a gazdasági intézkedéseket.

Temesváron a gazdasági viszonyok ismerői már felemelték szavukat ezen állapotok ellen, amikor az Országos Gazdasági Párt megalakítását akarják keresztülvinni és azt munkába állítani. De a gazdasági élet a politika járma alól csak akkor fog felszabadulni, amikor az

A GYILKOS.

Irtá: KOVÁCS KÁROLY.

Az őszi szél sejtelmesen kaparászott a fák koronáin. Néha-néha leereszkedett s az avarba furta az orrát. Majd mintha portszagolt volna, tölcsérbe fordult és prüszkölve ugrándozott. Aztán ismét felemelkedett s a fák koronáira még egy ütést mérve, a felhők fölé lebegott.

Ősz volt, hideg volt.

A felhőrongyok közül a hold sárga karélya csak most kezdett előtörni. Mintha kíváncsian akarná megnézni, ki és mi van a parkban. Fénye egy fekete kabátban és lágy kalapban levő férfire esik. A fény egészen megvilágítja. Kezei a zsebében, a kalap a szemén és áll. A földre néz. Aztán, mintha a fénytől menekülne, az árnyékba húzódik.

Egyedül van. Messze tőle, szinte hallhatóan léleklizik a város. Ontja a fényt. Zárt egész. Ő kívül van és nincs rá mód, hogy visszatérjen. Eddig nem is akart, de most, mintha mégis jó volna a fényes kirakatok előtt megállni és elgondolkozni, hogy vajjon mit is vegyen magának. Egészen egyedül menni, nem törődve senkivel, nem figyelni az emberek arcát, hogy hátha felismerik. Hátha talál egy olyant, aki tudja, hogy egyszer vétett ennek a nagy városnak. Olyan dolgot vitt véghez, amiért megbüntetik az embert.

Másfelé terelte a gondolatait. Nem akarta ismét az előzményeket újból és újból, talán már századszor elgondolni. De az egyedüllet gondolkozni tanította s amikor nem is akarta, azon vette magát észre, hogy arra a forró estére gondol, amikor egy nőért, a nő kívánságára elvette másnak a vagyonát. Aztán észre vették s a nő is cserben hagyta.

Forró vérhullám öntötte el az agyát. Arra gondolt — s ezt a gondolatot, mintha a vérhullám hozta volna — hogy az a nő az oka mindennek és csodálatosképpen sohasem gondolt arra, hogy megbosszulja magát. Igaz, hogy szerette, hogy azontul is szépen bánt vele, de mit ér, ha csak titokban találkozhatnak és nem kiálthatja oda, hogy ez a nő szeret engem, ez a nő az enyém. Ugy érezte, hogy a bűnös nagy város vette el tőle imádotját. Mintha ketten osztoznának rajta, mintha, mintha féltékeny lenne a városra, mert ugy érzi, hogy ez sokáig így nem maradhat, s a város egyszer véglegesen kidobja magából. Nem a büntetésről félt, hanem attól, hogy mindig egyedül lesz és a szeretett nőt talán sohasem fogja látni.

A holdfény ismét végigömlött rajta. Önkéntelenül is feltekintett. A fák koronái helybenhagyólag bólogottak.

Igen, ez így van és így lesz. Sajnálja talán azt a gonosz túlekedést, amit ott hagyott? A

sok tolvajlást, amit nem vallanak be és a lelkek meggyilkolását, megmérgezését? Itt tiszta levegőt szív a tüdeje és egyedül van a saját lelkével. Igen ez is van.

Egy belső hang mintha felnevetett volna benne. Lelke neki, a tolvajnak, aki mások vagyonából él, aki a nappalt bujkálással tölti, hogy éjjel a szegény nyárspolgároknak rettegett réme legyen. Aki fűtül az életükre, a város nagy mozgalmasságára, aki látja, hogy minden hiába, hogy azt, amit keres, amit keresni kell, ő már elérte, a véletlen hozzásegítette. Ugy érezte, hogy százszor és ezerszer jobban tudna élni, mint a bankár, a kereskedő, a hivatalnok. Ezerszer jobban tudná az emberek zsebéből kihuzni a pénzt, ugynevezett tisztességes uton is, mint azok ott a városban, akik álarcot viseinek. Energiája hihetetlen méretekben jutott a tudatába. Szinte már arra is erősnek érezte magát, hogy bemegy a városba és a szemükbe kiáltja: gyávák, lássuk, ki mer hozzám nyulni?

A szél a kabátja alá fujt. Hideg borzongás futott végig rajta. A hold a felhők mögé rejtőzött. Egy fába botlott bele s ijedten ugrott félre. Elmosolyodott az ijedtségén.

Tovább ment és ismét a nőre gondolt és arra, hogy ő mennyivel jobban tudna élni, mint mások s hogy már nem lehet. Keze ökölbe szorult. Pillanatnyi kábultságba esett,

A „CASINO” ujonnan átalakítva folyó hó 21-én (vasárnap)
KÁVÉHÁZAT ÉS ÉTTERMET MEGNYITOM. Kiváló tisztelettel
Doda János.

erkölcsi felfogás ismét régi fényében fog ragyogni, amikor a politika nem cél lesz, hanem eszköz ország és nem az egyén boldogulására.

Ezért előre is megmondhatjuk, hogy a megalkulandó Közgazdasági Párt nem sok eredménnyel fog működni. Az erkölcsök tisztulását nem fogja tudni siettetni. Annak sok időre van szüksége, s addig bizony mindent a politika lesz az ur. Érdeme ezen megmozdulásnak azonban az, hogy megmutatja a tömegeknek is, hogy a közgazdasági életnek olyan törvényei vannak, amelyeket ismerni kell s amelyeket egyéni érdekből áthágni nem szabad és megbosszulathatlanul nem is lehet.

A Magyar Párt a magyar iskolákért.

A Magyar Párt központi intéző bizottsága október 12-iki ülésén tárgyalta az iskolák ügyét és elhatározta, hogy felterjesztést intéz ez ügyben a miniszterelnökhöz. A felterjesztés a következő:

Miniszterelnök Ur!

Pártunk 1923. évi május 22-ik napján Marosvásárhelyen tartott rendkívüli nagygyűlésének határozatából a kisebbségi oktatás ügyére vonatkozó kéréseinket 1923. évi június hó 22-ik napján 2120—923. szám alatt nyújtottuk be Miniszterelnök urhoz egy emlékirattal kapcsolatban, mely erre a kérdésre vonatkozó álláspontunkat részletesen kifejti.

Emlékiratainkra ez ideig még választ nem kaptunk. Időközben azonban a közoktatásügyi Miniszter ur 100088—923 és 100090—923 számok alatt már intézkedett a kisebbségi iskolákat illetően, intézkedései átmeneti jellegük mellett sem olyanok, hogy azok által iskoláink sorsát és általában a kisebbségi oktatás rendszerét a jövőre nézve megfelelően biztosítva látnók. Nyilvánvaló ezekből az átmeneti intézkedésekből, hogy céljuk valójában a most kidolgozás alatt levő oktatásügyi törvény előkészítése és így előzetes megvalósítása azoknak az elveknek, melyek az új törvény alapjául szolgál-

amelyből az utca lármája ébresztette fel. A városban volt.

Csillogó szemekkel nézett a járó-kelőkre. Ugráshajló alakja a visszatartott energia megtestesülése volt. A keze emberi nyakat vágyott szorítani. Ő hozzá megy és minden kitesztottságáért felelősségre vonja.

Az óra éjtelt ütött. Az egyik házból begombolkozva egy férfi sietett el. A kaput nem zárta be maga után.

Várt, aztán bement a háza. Tovább a szobába. Egy nő aludt a szobában. A holdfény éppen az arcát világította meg. Szeme a berendezésre esett s a szekrényre. De a nő arca valahogy visszahúzta. Nagyon hasonlított az övéhez. Olyan kedves, olyan gonosz, alattomos.

Önkéntelen érzései egyszerre urrá lettek a lelkén. A kitesztottság a kergetés, az üldözés, a megkötöttség egyszerre a fejébe szálltak.

Az ágyhoz ugrott és vérbenforgó szemekkel a nő nyakához kapott. Megszorította. A sikoltás a mellében maradt s ő kéjjel nézte a vonaglóit.

Még egy pillantást vetett a szekrényre, de úgy érezte, hogy semmi értéke nincs a pénznek. Lassan, vigyázatlanul támolygott ki az utcára.

A parkban a fűre tilt. A szelek gunyosan falevelekkel dobálták meg a gyilkost.

gálnak. Ha valóban ez a helyzet, kisebbségi iskoláink léte és fennállása a legsúlyosabb veszélynek van kitéve anélkül, hogy erre akár politikai, akár egyéb körülmény okuljon. Hű polgárai vagyunk és maradunk hazánknak, teljesen törvényes keretek között kívánunk be rendezkedni és működni.

Iskoláinkhoz és ahhoz, hogy iskoláinkban anyanyelvünkön tanítsunk — tartozunk bármely egyházhhoz, bármely felekezethez — azonban kétségbe nem vonható jogunk van és e joghoz törhetetlenül ragaszkodunk, annál inkább, mert tudjuk, hogy az iskolák nem csak a magunk érdekeit, hanem hazánk előhaladását és az emberi művelődés nagy ügyét is szolgálják.

Minden módot és lehetőséget megragadunk arra, hogy sérelmeinket az ország kormánya által orvosoltassuk, mert meg vagyunk győződve arról, hogy érdekeink biztosítását ezen az uton érhetjük el a legmegfelelőbbben. Minden erőnkkel erre törekszünk és erre fogunk törekedni ezután is, mert tudjuk, hogy a polgárok és a hatalom közötti teljes bizalom és egyetértés megszerzésének a közvetlen érintkezés a legbiztosabb eszköze.

Teljes bizalommal fordulunk ezért újlag Miniszterelnök urhoz: szíveskedjék oda juttatott emlékiratunkat a marosvásárhelyi nagygyűlésünknek ahhoz csatolt határozatát gondos tanulmány tárgyává tenni és az azokban foglalt elveknek a most kidolgozás alatt levő oktatásügyi törvényben leendő érvényre jutását megvalósítani. Kívánságaink nem joggatlanok. Meg nem rendíthető szilárd alapjuk van mind a történelmi fejlődésben, mind az eddigi jogrendszerben és a legutóbbi nemzetközi szerződésekből is.

A közoktatásügyi miniszter ur által kibocsátott rendeletek sérelmes intézkedéseit a magyar kisebbségi egyházaknak a közoktatásügyi miniszter urhoz beadott részletes emlékirata kifejti, ezért nem látjuk szükségét annak, hogy ezeket ezuttal is kimutassuk. Arra kérjük azonban Miniszterelnök urat, kegyeskedjék a többször említett rendeletek végrehajtásának felfüggesztése mellett a kérdés egész anyagának megbeszélésére újabb tárgyalás megtartását elrendelni, és arra az egyházak képviselőin kívül Pártunk képviselőit is meghívni. Kérjük továbbá, hogy a végleges oktatásügyi törvény előkészítő munkálataiban az egyházak és Pártunk képviselőit hasonló módon bevonni kegyeskedjék.

Ily módon, nyugodt és beható tárgyalás után, bizonyára meg lehet találni a kiegyenlítés módját és így biztosítani a jövőnk békés fejlődés útjait. Nekünk ez a legfőbb törekvésünk és meg vagyunk győződve arról, hogy Miniszterelnök ur szándéka is ez. Minden feltétel megvan tehát e fontos kérdés kielégítő rendezésére.

— Megnyílt a parlament. A román parlament őszi ülészaka f. hó 15-én a gyulafehérvári koronázás évfordulóján nyílt meg. A parlamentet ünnepélyes keretek között a király nyitotta meg, aki annak az óhajának adott kifejezést, hogy a politikusok minden gyűlöletet tegyenek félre az ország érdekében. A külpolitikára nézve a trónbeszéd pacifista politikát állapít meg. Vajha megszívlelnék már egyszer a politikusok a király akaratát.

Vulpescu Mihály hangversenye Déván.

Ritka művészi élvezetben volt része a dévai közönségnek folyó hó 17-én este. Vulpescu Mihály, a montecarlói opera baritonistája tartotta hangversenyét a városi színházban. A szépszámu közönség teljes elismeréssel adózott a kiváló művész tehetségének, úgy, hogy az elismerés szinte már ünneplésszámba ment.

Verdi, Schumann, Schubert és más nagy költőktől énekelt a művész. Hangjának anyaga acélerős, amely óriási iskolázást árul el, úgy, hogy az már valósággal technikaszámba vehető. Ilyen értelemben hangtechnikája elsőrangú, a hangoknak rendkívül sok árnyalatát a legtisztábban és a legszebben adja vissza. De dicséretet érdemel az a módszere is, ahogyan a hangba érzést tud belevinni, ami különösen a román népdalok éneklésénél váltott ki óriási hatást. Ehhez járult művészi arcjátéka is, amely még inkább fokozta a hatást.

Gazdag műsorát valóban elragadtatással hallgatta a közönség, amelynek kívánságára a művész még három dalt énekelt.

Zongorán Schulhof Magda kísérte, aki nehéz feladatát mindenütt művészi készséggel oldotta meg.

EMLÉKEZTETŐ.

Az erdélyi katolikusok ünnepe.

Az erdélyi és a lecsatolt magyarországi részek katolikusága nagy ünnepre készül. — Október 20. és 21-én, szombaton és vasárnap tartják a katolikusok első nagygyűléstükét Nagyváradon.

A katolikus nagygyűlések mindig megújodást és újabb erőt jelentettek a népeknek. Rég volt, amikor ilyen gyűléseket tartottak. Ez azért is jelentőségtejtsebb, mert a Romániához való csatolás után az első gyűlés és különösen azért, mert e gyűlésnek óriási kötelességei vannak, illetőleg a katolikus klérus nagy reményekkel néz elébe.

A katolikus klérus, legalább is a katolikus lakosságban, ujerkölcök felelevenítését, illetve felállítását várja ettől a szellemi megmozdulástól. A már elfásult, közönyös világban az elfelejtett vallási alapelveket akarják ismét a régi szent piedesztálra emelni, hogy az erdélyi katolikuságnak mostani nehéz helyzetében legyen olyan támaszpontja, ahonnan erőt meríthet a küzdelemre s amivel bebizonyíthatja, hogy még nem gyűrte le a kor és annak mérges miazmái.

Szép és dicséretre méltó ez a megmozdulás. Az a kívánságunk, hogy minél több ilyen országos megmozdulásról olvashassunk. Irodalmi kongresszusról még nem penget senki semmit. Lesz ugyan most valami város-verseny Kolozsváron, de az nem pótolja az országost egészen.

Minden országos megmozdulás erőnköt növeli. A sokaság látása és az értékek felismerése megedzi a lelket a szenvedésekkel szemben és önértet ad a bennünk lévő értékek kitermeléséhez.

Erre pedig az erdélyi magyarságnak igazán szüksége van. Több: ez tényleges kötelessége önmagával szemben is.

— Legújabb őszi divatlapok megérkeztek és kaphatók a Laufer-féle könyvkereskedésben, Déván.

Női és gyermekkabátok WINTERNITZ-nél Temesvárról
SZÖVET, PLÜSS ÉS SPORT MODELLKABÁTOK Déván, az októberi vásáron a Piața Unirii
olcsón és nagy választékban felállított dusan felszerelt elárúsító sátrában.

A magyar nyelv nem idegen Romániában.

Érthető megütközést keltett az erdélyi magyarság körében a cégtáblaadó kivetése alkalmával, hogy éppen a legmagyarabb városok: Marosvásárhely, Kolozsvár, Arad stb. tanácsai voltak azok, akik siettek kimondani, hogy a magyar nyelv idegen nyelv Romániában. — A miniszterium azonban, a hozzá beadott kérésre, illetve felvilágosító felterjesztésre úgy döntött, hogy a magyar nyelv nem idegen nyelv Romániában, mert a lakosság nyelve nem tekintendő idegen nyelvnek.

Ez elvi jelentőségű döntésből, amely a mi álláspontunkat igazolja, nagyjelentőségű következmények származnak. Ha a lakosság nyelve nem lehet idegen, úgy maga a lakosság sem és elesik a sovíniszták azon véleménye, mely a magyarságot idegen elemnek szeretné nyilvánítani Romániában. Eddig se tartottuk magunkat azért idegeneknek, de mégis megelégedéssel kell tudomásul vennünk, hogy irányadó, hivatalos fórumnál elvileg elismernek bennünket teljesjogu állampolgároknak.

Csak az a baj, hogy mindennel csak az elveknél marad a kormány. A valóságban nem valósítja meg. Mert ha a valóságban is elismerne, úgy nem törne a felekezeti iskolák anyanyelve ellen s a hivatalokban is elfogadnák a magyar nyelvet.

De mindenesetre nem árt leszögezni, különösen a magyarság számára, hogy jogai felett még jobban őrködjön, hogy a lakosság nyelve nem lehet idegen nyelv.

HIREK.

— A koronázási évforduló megünneplése Déván. Folyó hó 15-én volt a gyulafehérvári koronázás első évfordulója. Az évforduló alkalmából a város zászlódiszt öltött, a templomokban istentiszteletet tartottak és az összes iskolákban ünnepélyre jöttek össze. Munkaszünet nem volt.

— A dévai róm. kath. egyház harangszentelési ünnepe. Az egyháztanács legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy az ujonnan készült két harang felszentelését méltó ünnepségek keretében kívánja eszközölni. Az alapos körültekintéssel összeállított programmszerint a harangok 25-én a dévai állomásról, fényes papi segédlettel, a templomhoz szállíttatnak. 27-én este a városi színházban gazdag műsorral műsoros estély, utána társasvacsora és tánc a Kaszinó alsó helyiségeiben. 28-án délelőtt megy végbe Majláth püspök által a harangok ünnepélyes felszentelése.

— Halálozások. Herbay Alma Mária, Herbay Ágoston, Déva város polgármesterének 18 éves leánya, hosszú és kínos szenvedés után f. hó 13-án reggel 6 órakor Déván elhunyt. A korán elhervadt, letört virág temetése f. hó 15-én, hétfőn d. u. 3 órakor ment végbe a város osztatlan részvéte mellett.

Nögel Károly, dévai mészárosmester f. hó 14-én 55 éves korában Déván elhunyt. Temetése 16-án volt nagy részvét mellett.

— Meghosszabbították a védjegyek és címkek kicserélési határidejét. A kereskedelmi miniszter 47625 számú rendelete értelmében a védjegyek és címkek kicserélésére 923 október 1-ig engedélyezett határidő 924 január 1-ig meghosszabbított. Nincs kizárva azonban, hogy a kormány közben módosítani fogja a védjegyekről szóló rendelkezést.

— Megjelent „A halott csillag”. Kovács Károly „A halott csillag” című verskötete a napokban hagyta el a sajtót. Az izléses kiállítású könyv Laufer Vilmos könyvkereskedésében kapható. Egy példány ára 30 lei.

— A bukaresti Nemzeti Színház tagjai Déván. A bukaresti Nemzeti Színház drámai személyzete a városi színházban f. hó 23-án este előadást tart.

— Gazdát cserélt a Kaszinó kávéház. Mint mult heti számunkban megírtuk, az egészségügyi bizottság javaslatára a polgármester a Kaszinó kávéházat nyolc napra bezáratta. A bérlő hűségesen eleget akart tenni a rendeletnek s nagyban kitakarította az egész helyiséget. Csodálkozással tapasztalta azonban a bezárt kávéház iránt is érdeklődő közönség, hogy a teljes kipucolás után újból tisztogatni kezdtek, illetve újra festik a kávéházat. Az új festés azért történt, mert Kalocsai, a volt bérlő, Doda Jánosnak adta el az üzletet, aki az egész kávéházat újból festette. Az új Kaszinó vasárnap nyílik meg.

— Dr. Horváth Dezső hátszegi hangversenye. Dr. Horváth Dezső dévai zongoraművész f. hó 16-án, kedden tartotta hangversenyét Hátszegén, az „Aranybány” nagytermében. — A kiváló művész műsorán modern mesterek: Debussi, Chovan és mások művei szerepeltek, amelyeknek interpretálását a már tőle megszokott művészettel és teljes precizitással végezte. Nagy hatást ért el Concert Dramatique-jával is, amit a közönség valóságos csodálattal hallgatott végig. Itt említhetjük meg, hogy Dr. Horváth a közelmúltban Budapesten is hangversenyezett, ahol „Az Ujság” zenekritikusa a lehető legjobb véleményt mondotta róla s azt is kifejezésre juttatta, hogy Dr. Horváth nemcsak Budapesten, hanem Európa bármely dögöjében is megállná a helyét. A budapesti elismeréshez, amely nálunk is irányadó, gratulálunk városunk művészeinek. Még megemlíthjük, hogy Dr. Horváth közelebből nagyobb erdélyi turnéra indul.

— Meghalt Géza. Nem kell bővebben magyaráznunk, hogy ki az a Géza. A dévai utcának tipikus rikkancsa volt sokáig, már minden gyermek, abban az időben, az ő orrhangjával kiáltotta, hogy a Nyap, az Est. Azután, hogy nem jöttek többé a pesti lapok, lemondott a rikkancsoskodásról és a különböző kávéházakban nyert alkalmazást. Rendre-rendre azonban Déván már egyáltalán nem kapott foglalkozást s így székelyét Piskire tette át, ahol, mint halljuk, f. hó 18-án reggel 52 éves korában meghalt. A dolog úgy történt, hogy az öreg Piskolthy Géza azelőtt való este egy kissé beszszelt s reggel már holtan találták. A dévai és piskii utcának eme tipikus és feltűnő alakja jó családból származott. Egyik testvérbátyja: Piskolthy Lajos Cfr. főellenőr Désen.

— Amor-mozgó hírei. A jövő hét műsorát két érdekfeszítő amerikai kalandortörténet tölti be. Vasárnap, október 21-én délutáni és esti előadásban a „Férfitváros” című 7 felvonásos dráma kerül bemutatásra. A darabnak különös érdekességét kölcsönöz, hogy abban az alaskai községben, ahol a szerencsevadászok élnek, csak egy nő lakik, az odatévedt kis Märy, ki ártatlanságával és becsületességével lélekjavítólag tud hatni a kalandorok egész tömegére. Folyó hó 25-én, csütörtökön egy mexikói szerencselovag élettragédiáját fogja a film vetíteni. A kalandorok-kalandora, „Barrada elnök”-e, ki rettenthetetlen vakmerőségével, agyafurtságával száll szembe az élet konvenciáival, hogy végül büneinek sulya alatt összeroppanjon és megsemmisüljön.

— Milyen bizonyítványok mutatandók be a teherszállításnál? A pénzügyminiszter rendelete folytán a CFR vezérigazgatósága utasította az egyes állomások főnökeit, hogy a különböző termények bevagonyozását csak akkor engedélyezhetik, ha a szállítók az egyes szállítmányoknál beadandó kérvényhez a következő bizonyításokat mellékelik: 1. Az adóhivatal nyugtája arról, hogy a szállításra kerülő termények egy százalékos forgalmi adóját úgy a szállító, mint az eladó befizették. 2. Hiteles igazolása a vétel, illetve az eladás időpontjának és árának. 3. A vétel helye és a végállomás megnevezése. A felsorolt aktákat azért kell minden esetben a beadandó kérvényhez mellékelni, hogy más szállítmányoknál felhasználhatók ne legyenek. A kérvények bélyeggel látandók el.

— Csak a katonafegyvereket kell beszoigáltatni. A napokban rendőr járta végig a lakásokat és arra szólította föl a polgárokat, hogy mindenféle fegyvert szolgáltatassanak be. E különös rendelkezés okát meg tudandó, felkerestük a rendőrséget, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy nem az összes fegyvereket, hanem csak a katonafegyvereket kell beszoigáltatni.

— Magánvasutvállalatok részvényeinek a lebélyegzése. Déva polgármestere 4112/923 számú hirdetményével köztudomásra hozza, hogy a volt osztrák-magyar monarchia területén levő magánvasutvállalatok részvényeinek lebélyegzési határidejét a kereskedelemügyi miniszter egyelőre határidő nélkül elhalasztotta, illetőleg meghosszabbította. A részvénytulajdonosoknak idő- és költségkímélés céljából hozatik tudomásukra.

— Érdekes lopás. Különös lopás történt f. hó 11-én Gergely, dévai kereskedő főutcai lakásában. F. hó 11-én a házból valami szőnyeget és más butordarabokat kellett elszállítani a lakásból, amit Springer dévai szállító vállalt el. A szállítás alkalmával Springer egyik embere, Mihuc Luon a véletlenül a földre esett pénztárcát magához vette s amikor a házbeliiek észrevették, hogy a tárcá hiányzik, nem akarta visszaadni. Így került a dolog a rendőrségre, ahol csak négy napi vallatás után árulta el a tárcá rejtekhelyét. A tárcában cca 2500 lei volt.

— Megkerült a balátai hulla. Megírtuk, hogy Vasi Niculae balátai lakos szekérrel akart átmenni a Maroson, azonban szerencsétlenül járt, mert a kocsit felborult s a vízben lelte halálát. A hullát a szerencsétlenség alkalmával a leg gondosabb keresés mellett sem tudták megtalálni. A Maros f. hó 17-ikén Solymos körül vetette partra s érdekes, hogy jó pár nap után is a hulla egészen felismerhető volt.

— Kidőlt villanyoszlop. F. hó 16-án, kedden este az Aurel Vlaicu (Magyar-utca) egyik villanyoszlopa kidőlt. Az esés következtében a drótok egymáshoz értek, úgy, hogy a Magyar-utcai főbiztosíték rövidzárlat következtében kislőtt. Szerencse volt ebben a szerencsétlenségben az, hogy akkor senki se tartózkodott az utcán s így baleset senkit sem ért. Lehet, hogy az azelőtt való napi szélvihar ingatta meg az oszlopot s ezért dőlt ki, de a villanytelep mindenesetre megakadályozhatta volna.

— Gyilkosság Lónyaytelepen. Lónyaytelepen a mult hét péntekjén szenzációs gyilkosság történt. Preda Livius, a falu aljegyzője és Preda Ilie, a falu bírása, aki egyben az ottani Cooperativa igazgatója is volt, már régen haragban voltak egymással s így uton-utfélen összeszólkóztak. Így kerültek össze a mult hét péntekjén is, amikor valami kis dolog miatt veszekedésre került a sor s a vita hevében Preda Livius egy bajonettel sziven szurta Preda Ilie-t. A gyilkos aljegyző azonnal elmenekült, azonban a hatóság megkerestette és letartóztatta. A szerencsétlen emberek csak névrokonok voltak.

— Az európai élet legnagyobb szenzációja a múlt heteken lezajlott első moszkvai mintavásár volt, amelyen már Anglia, Franciaország és Németország nagyipara is részt vett. Erről hoz érdekes fényképet a legfrissebb Vasárnapi Ujság. Ezenkívül a kolozsvári katedrális alapkövetétele, a Kolozsvár nagyváradai válogatott és számtalan más erdélyi és világtájképek képei váltakoznak a lapban. A szokottnál is változatosabb és gazdagabb szövegrész külön figyelmet érdemel.

— Amerikába és Argentiniába ingyen senki sem tud jutni, de jól és olcsón utazik a Cosulich Line hajóin, București, Calea Griviței No. 181.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

NYILTTÉR.

E rovatban közölte nem vállal felelősséget a Szerk. Felhívás.

A Dévai Nemzeti Casino-ban levő kávéházat és éttermet Kalocsai Simon dévai vendéglőstől átvetttem, ez okból felhívom nevezett hitelezőit, hogy ezen átveit üzletből származó követeléseiket hozzám 1923. évi október hó 23-ig jelentsek be, mert a későbbi bejelentéseket nem fogom figyelembe venni.

244 1-1

Doda János, vendéglős.

INGYEN

kap egy üveg PARFÜMÖT, aki 3 kg. Schicht-Szarvas-Szappant vesz.

Publicitas 621

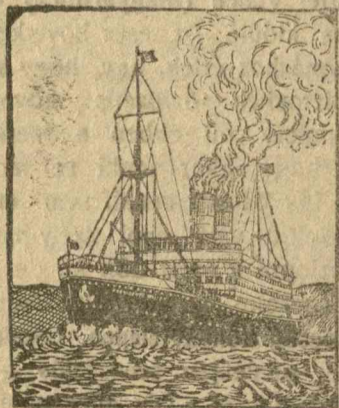
153 9-10

Kapható minden kereskedésben.

Aki Amerika, Kanada, Argentina, Brazília-ba

gyorsan, kényelmesen, olcsón, biztosan és direkt utazni akar, az írjon azonnal

COSULICH LINE
București, Cal. Griviței 181.

vagy 235 3 15

COSULICH LINE
Timișoara, Str. I. C. Brătianu 18.

Levelezés az összes nyelveken. — Utasok szállítása modern kettős csavaru gyorsgőzű hajókon. — Tengeri utazás tartama csak 7 nap. — Kitűnő ellátás. — Nagy levegős kabinok 2, 4 és 6 személy részére. — Számos közönségi irások.

== Kérjen azonnal prospektust! ==

UNITED STATES LINES

Southampton-Cherbourg-tól
NEW-YORK felé

amerikai kormány gőzhajón
LEVIATHAN

október 30., november 20., december 15.

BREMÁBÓL Southampton és Cherbourg-on át **NEW-YORK felé**
GEORGE WASHINGTON

október 24.	október 31.	december 29.
America	október 31.	december 1.
President Roosevelt	november 7.	december 12.
President Harding	november 14.	január 16.
President Fillmore	november 21.	
President Arthur	december 22.	

Indulás Southampton és Cherbourg-ból egy nappal később.
Közlebbi felvilágosítások az alábbi címeknél.

☛ Kedvező alkalom áruszállításra. ☛

UNITED STATES LINES

Vezérképviselő Románia részére:

„MERCUR” Bucurest, Calea Mosilor 51.
Temesvár, Hunyady-utca 8.
Czernovitz, Lillen gasse 15.

213 7-

Jó magaviseletű fiú, ki a középiskola 2—3 osztályát végezte és a román nyelvet bírja

tanulóul felvétetik

LAUFER VILMOS könyv- és papirkereskedésében, Déván.

Egy teljesen új

hálószoba berendezés eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó házak!

Strada Georghe Cosbuc (Sörház-utca) 2. szám alatti

házak eladók.

Értekezhetni a Dolcsig J. divatáru üzletében Déván.

242

1-1

BUTOROK

fényezett hálók és ebédlők a legmodernebb kivitelben állandóan raktáron.

ROSENBERG MANÓ asztalos DEVA

Dr. Szegő-féle ház, az udvarban. 223 3-6

Eladó zongorák.

Egy eredeti Bösendorfer és egy rövid keresztúros zongora eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Déván, a Strada Cuza Voda (Székely-utca) 21. szám alatt levő

h á z

mely áll: 6 szoba, konyha, kamara, 2 pince és mellékhelyiségekből

szabad kézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

241 3

Réz- és ruggyantabélyegzők, pecsétnyomók, domborcimkék, zománcablak, acélbélyegzők

izléses, pontos és legrövidebb idő alatti szállítását elvállalja

V. LAUFER

könyv- és papirkereskedése, Déva.

BUTOROK a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók.
Victoria butorgyár Arad, Str. Ioan Calvin 42.

Lerakat: Neuman palota, Str. Horia. 215 7.20

SCHEIBEL VILMOS

ARAD, STR. EMINESCU 14. 214 7 10

☛ Elvállal mindennemű vízvezeték, csatornázási munkálatokat. ☛

Terveket, költségvetéseket díjtalanul készít.

Butorüvegeket, tükröket barock-, csillag- és virágcsiszolással, valamint adott rajzok után művészi kivitelben készít

Hunwald üvegcsiszoló és tükörgyára, Cluj

Lloyd 1198 Strada Vlahuța (Bólyai-u.) 3. 90 26-

Telefon 1-47. Hibás tükröket újra foncsoroz.